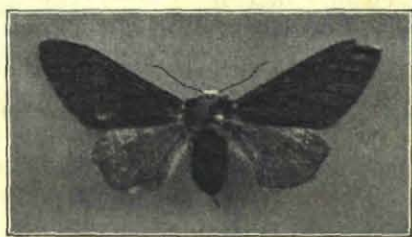

van de 10 wijfjes 6 betularia, 3 doubled. en 1 tusschenvorm. Geen der var. was echter zoo diepzwart als de eerste. De stamvormen werd de vrijheid gegeven, 2 der var. opgezet en de twee overblijvenden, een wijfje en 't eenige mannetje in 't insectarium opgesloten. Een copula volgde en uit deze kweek, die door drukke studie echter niet altijd met de noodige voorzorgen heeft kunnen geschieden, verkreeg ik een tiental poppen, waaruit ik Juni a.s. de vlinders hoop te zien komen.

Sinds ik 't eerste wijfje hier ving (in '96), zag ik 't volgend jaar een paar andere en in '98 wel een tiental zwarte, terwijl ook de type dit jaar in vrij

Amphidasis Betularia en zijn zwarte var. Doubledayaria.

groot aantal voorkwam. Toch blijft hier betrekkelijk de var. nog zeldzaam. Tusschenvormen heb ik hier nog maar een paar waargenomen. Hoe onvolgende in sommig opzicht de waarnemingen ook zijn, meen ik er toch wel uit te kunnen besluiten, dat de var. doubledayaria in de Rijnstreek langzamerhand algemeener wordt. Hoe staat 't hiermede in andere streken van ons vaderland?

Een zeer interessant bericht over deze var. bevat

ook 't *Ent. Zeitschrift* No. 19 en 20 van de loopende jaargang van M. Rothke in Crefeld.

Deze verkreeg uit een kweek van 24 eieren, van een zwart wijfje afstammend, (de vader was onbekend) 24 poppen, waaruit 23 vlinders kwamen. En wel 3 betularia ♂, 5 overgangen ♂ en 1 doubl. ♂; 7 overgangen ♀ en 7 doubl. ♀. Uit een kweek van doubl. ♂ × doubl. ♀ verkreeg hij daarna van 15 poppen 10 vlinders, waarvan 1 overgang en 9 doubl. Bij de tweede generatie verdwijnt de stamvorm dus daar bijna geheel.

In Crefelds omtrek maken de doubl. op zijn minst 50 % uit van de in 't wild voorkomende vlinders dezer soort.

In een betrekkelijk kort tijdsverloop van 20 jaar misschien heeft deze var. dus reeds in Crefeld en naar 't schijnt ook in Nijmegen een groote uitbreiding verkregen, die nu waarschijnlijk door zal gaan en mogelijk eindigen met 't zeldzamer worden van de type. Door zijn minder in 't oog vallende kleur is de var. beter beschermd dan de stamvorm.

Zouden we door middel van uw blad niet te weten kunnen komen, hoe 't met 't voorkomen van deze var. ten opzichte van de type in ons vaderland staat en of 't aantal voorkomende exemplaren langzamerhand vermeerdert? Mogelijk was 't dan ook misschien uit te maken, van welke omstandigheden de verspreiding dezer var. afhankelijk is.

Ook is 't nog twijfelachtig, of bij kruising van een betularia ♀ × doubledayaria ♂ de uitkomst zal zijn als bij kruising van bet. ♂ × doubl. ♀ en of alle jaren even productief zijn ten opzichte van den doubledayariavorm. We zouden ons dan ook in verbinding kunnen stellen met genoemden heer, die ongeveer in dezelfde richting in Duitschland werkt.

Bij doorkweeking schijnt er ook nog een eenigszins andere vorm te kunnen ontstaan. In plaats van zwart is deze vuil-donkerolijfgroen met enkele verstrooide witte schubben. Ze is voor een paar jaar gekweekt door L. Otto in Dusseldorf en bij 't doorkweken van doubledayaria ontstaan. Heeft een der lezers die misschien ook wel gekweekt?

Alfen a/d R.

J. C. CETON.

Wit Groot-Hoefblad. (*Petasites albus*, Gaertn.)

Een nieuwe plant voor de Nederlandsche Flora.

Half Maart zond mij de heer C. A. Backer te Almkerk een exemplaar van bovenstaande plant, die hij bloeiende vond in een bosch bij Schalkwijk.

Juist dezen winter wees mij de heer Kok-Ankersmit te Apeldoorn in zijn prachtige tuin,

Villa Marocco, het plekje waar weer een nieuwe Nederlandsche plant, die hij uit het wild daar had overgebracht, hem eerlang zijn bloem voor 't eerst zou vertoonen. Daar ik niet met volle zekerheid meer wist, of het wel dezelfde *Petasites* was, als

die van den heer Backer, schreef ik den heer Kok
Ankersmit nog even en kreeg volgend bericht:

„Middenzomer van 1898 heb ik *Petasites albus*

ging ik er heen om een levend exemplaar te halen,
pootte dit bij mij en hierin gesloten vindt u een
fragment er van, reeds begin Februari geplukt.

Wit Groot Hoefblad. *Petasites albus*. 2. bloemkorfje;

2a. idem van 't Gewoon Groot Hoefblad; 3. een enkel buisbloempje; 3a. idem van 't Gewoon Groot Hoefblad;

4. de nog opgerolde en saamgevouwen bladeren; 5. Rand van 't ontwikkelde blad.

ontdekt in een bosch bij Amersfoort, natuurlijk toen
niet in bloei. Ik nam toen slechts een blad mede,
waaraan ik de plant dadelijk onderscheidde. Later

In de zomervergadering (van de Nederlandsche
Botanische Vereeniging) van '98 heb ik de plant
vertoond en besproken en in dit voorjaar is de

bloem afgebeeld, om later zulks met de bladen te doen."

Apeldoorn.

H. J. KOK-ANKERSMIT.

Al komt den heer Kok-Ankersmit, die nu al een veertig jaar lang zoo ontzaglijk veel gedaan heeft voor onze kennis van de Nederlandsche plantengroei, ook weer de eer toe van deze ontdekking, de heer Backer mag toch zeggen, dat hij de plant het eerst in 't wild heeft zien bloeien. 't Is merkwaardig, dat deze plant, die wie weet hoeveel jaren lang daar bij Amersfoort en Schalkwijk in 't verborgen heeft gegroeid en gebloeid, bijna tegelijkertijd door twee natuurkenners is gevonden, dat geeft ook anderen gegronde hoop op een zelfde buitenkansje.

Al komt ook het gewone Groot-Hoefblad (*Petasites officinalis*) een enkele maal wit voor, de nieuwe plant is dadelijk te herkennen aan de bladeren, die getand zijn (grote tanden op regelmatige afstanden met kleinere er tusschen) en bovendien aan het

omwindsel, dat veel langer blaadjes heeft en aan de afzonderlijke bloempjes, die grooter, en sierlijker gevormd zijn dan bij *P. officinalis*. De teekening, die ik gemaakt heb naar een exemplaar uit Schalkwijk, wijst dit voldoende aan. Ook is de geheele plant niet zoo fors als de bij ons gewone soort.

Wie de vondst wil aanteekenen in onze geïllustreerde Flora kan achter *Groot-Hoefblad* op blz. 121 zetten: zie blz. 271 en daar:

a. Bladeren met lange stelen en onregelmatige stompe tanden; van de buisbloempjes is de buis niet langer of niet veel langer dan 't klokje. Roodbruin, zelden wit. Gewoon Groot-Hoefblad (*Petasites officinalis*);

b. Bladeren met korte stelen en zeer spitse, grote en kleinere tanden (dubbel getand); van de buisbloempjes is de buis minstens twee maal zoo lang als 't vijfslippig klokje. Groenachtig wit, z.z.z. Wit Groot-Hoefblad (*Petasites albus*).

E. HEIMANS.

OVER VOGELBESCHERMING.

1. De booze Italianen en de kleine vogeltjes.

In het bekende Engelsche Tijdschrift *Nature* is een leerzaam pennestrijdje gevoerd over een kwestie van vogelbescherming: de Italianen waren er partij in en zijn er met eere afgekomen, terwijl de Engelschman aan 't kortste eind getrokken heeft — voorwaar twee zeldzame verschijnselen in deze dagen.

De Engelschman heet J. H. Allchin en is een al te ijverig lid van de „Society for the protection of Birds”, een vogelbescherming-vereeniging, die al veel te veel degelijk werk verricht heeft, om er nu zoo deerlijk in te loopen!

Mijnheer Allchin was te weten gekomen, dat in Engeland 't aantal zwaluwen en vooral huiszwaluwen op onrustbarende manier vermindert. Onze lezers zullen zich herinneren, dat wijlen Mr. Albarda voor ons land daar ook de aandacht op gevestigd heeft en wat de heer Labouchère en Baron Snouck kaert daaromtrent hebben medegedeeld (zie *Levende Natuur* 3e Jaargang blz. 114—117).

Als oorzaken voor deze vermindering noemt de heer Allchin, 1°. de vijandschap tusschen musschen en huiszwaluwen, 2° de omstandigheid dat de zwaluwen in Italië en Zuid Frankrijk bij duizenden gevangen en gegeten worden. Als de diertjes op hun voorjaarsstrek uitgeput aan Italiaansche stranden neerstrijken worden zij daar belaagd met netten, vischhaken met kunstmatige vliegen eraan, en electrische geleidingsdraden!

Dit berichtje verscheen onder de „Notes” („Korte Mededeelingen”) in het nummer van 22 Dec. 1898.

In de aflevering van 5 Januari 1899 wordt hiertegen uit Rome aangevoerd, dat er in Italië nooit of nimmer zwaluwen gevangen worden, laat staan te koop aangeboden of opgegeten! De oorzaak der vermindering ligt niet in 't moorden door menschen maar in verandering van atmosferische toestanden of vermindering van den voedselvoorraad der zwaluwen.

Nu wordt mijnheer Allchin boos en zet een lang stuk in de aflevering van 14 Januari, met voorop de klacht dat wij leven in een eeuw van tegenspraak en dat hij nu wel eigenlijk eens zou willen weten, wie je gelooven moet. Hij had zich toch zoo goed laten voorlichten! Niemand minder dan de correspondent van „the Times”, te Rome had in dat beroemde (politieke) blad zelf een stuk over de zwaluwenkwestie gezet, en iemand uit Florence had hem geschreven over de stapels vogeltjes, daar te koop aangeboden, en (al stond 't niet in de brief) je kunt licht begrijpen, dat daar honderden zwaluwen bij geweest zijn! Ook de wereldberoemde romanschrijfster „Ouida” was 't geheel met hem eens, in zake de moordgierige gewoonten der Italianen. En wat de Franschen aangaat kon hij verwijzen naar de Rapporten van de Société d'Agriculture.

Van de voedingskwestie der vogeltjes zelf en van „verandering van atmosferische toestanden” wil hij niets weten, en om zijn meening in deze toe te lichten begaat hij nog een paar ornithologische flaters van 't bovenste plankje.

Nu wordt professor Giglioli boos, en dat is maar goed ook, want als de echte ornithologen zich niet eens van tijd tot tijd met de zaak bemoeiden, zou het lezend publiek kans hebben van leelijk misleid te worden door welmeenende, maar niet al te goed ingelichte vogelvrienden, die de zaken soms zoo treurig voorstellen, dat je ten laatste geen vogel meer zoudt kunnen aanzien, zonder in tranen van weemoed los te barsten.

Professor Giglioli begint met te vertellen, dat hij niet houdt van twistgeschrijf, omdat we 't weinigje tijd, dat ons ten dienste staat wel beter kunnen besteden, maar dat hij in dit geval toch moeilijk zwijgen kan. Hij erkent en betreurt, dat in zijn vaderland kleine vogeltjes die alle zonder onderscheid nuttig zijn, gevangen en gegeten worden. Maar zwaluwen worden nooit gevangen, noch met netten, noch met de hengel, integendeel ze worden beschermd en vereerd als